ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_____Հայոց լեզվի և գրականության_____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուռյան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № __8__

«__23__» ____հունվար____ 2024թ.

ՀԼԳ/բ-020 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՈՃԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Հայոց լեզվի և գրականության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ _____հեռակա_____
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ 4-րդ, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Շողիկ Ղուկասյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ՝ shoxerik@mail.ru

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
    - 14.2. Հարցաշար
    - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Հայոց լեզվի ոճաբանություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը, ինչպես նաև ապագա բանասերին, ուսուցչին և՛ տեսական, և՛ գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով զինելը:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ձանազանել ոճերը:
- Տիրապետել ոճերի դասակարգմանը:
- Կիրառել գործառական ոճերին համապատասխան լեզվական միջոցներ:
- Ուսումնասիրել լեզվի պատկերավորման համակարգը:
- Ուսումնասիրել լեզվի արտահայտչական համակարգը:
- Ձանազանել լեզվի և խոսքի ոճերը:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.

Բուհում «Հայոց լեզվի ոճաբանություն» առարկայի ծրագիրը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է ունենա միջնակարգ կրթության «Հայոց լեզու» առարկայի ծրագրով նախատեսված գիտելիքների պաշար:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.

«Հայոց լեզվի ոճաբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

<u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u>

- «Ոճագիտություն» առարկայի տեսական հիմնադրույթները

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- Առարկայի տերմինաբանության հիմնական հասկացությունները՝ նորմա, ոճ, ոճույթ, ոճական երանգավորում, ոճական միջոցներ և այլն:
- Զանազանել ոճաբանական հիմնական հասկացությունները և տարբերակել դրանք գրականագիտական կատեգորիաներից:
- Ճիշտ ըմբռնել ոճերն ու դրանց տեսակները, յուրացնել ոճերի դասակարգումը:
- Քերականորեն և ոճականորեն գրագետ կապակցել բառերը, ստեղծել խոսք և տեքստ:
- Տիրապետել ոճագիտական վերլուծության հիմնական սկզբունքներին:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

1. Վերարտադրել ոճագիտության վերաբերյալ տեսությունները,
2. Հասկանալ լեզվի ու ոճի հատկանիշները,
3. Կատարել լեզվաոճական վերլուծություններ:
4. Գրագետ գրել և խոսել:
5. Ճանաչել խոսքի ոճերը:
6. Ձևակերպել գործնական գրություններ:
7. Կատարել լեզվաոճական քննություններ:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

1.ոճագիտական վերլուծության հիմնական սկզբունքներին,

2.ոճաբանական հիմնական հասկացություններին և տարբերակել դրանք գրականագիտական կատեգորիաներից,

3. լեզվի պատկերավորման և արտահայտչականության համակարգին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան

մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Հայոց լեզվի ոճաբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և բանասիրության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	**3 կրեդիտ/90 ժամ**

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	4
Գործնական աշխատանք	10
Ինքնուրույն աշխատանք	76
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[4]</u> .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝
  - <u>Ռեֆերատ</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - <u>Էսսե</u> – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
  - <u>Նախագծերի մեթոդ</u> – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
  - <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[6].

Հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասախոսություն	գործնական աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ոճաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտաճյուղ, նրա առարկան, խնդիրները, բնորոշումը: Տեղը և դերը բնասիրության մեջ, կապը լեզվաբանության մյուս բաժինների և բանասիրական մյուս գիտաճյուղերի հետ:	1	1	6
2.	Ոճագիտական հիմնական հասկացությունները: Ոճի հասկացությունը, բառի ծագումն ու իմաստները, ոճաբանության համակարգը: Ոճերի դասակարգումն ու բնութագրումը, լեզվի ներքին շերտավորումն ըստ հաղորդակցման նպատակների և գործառական ոլորտների: Հասկացություն գործառական ոճերի մասին:	1	1	6
3.	Լեզվի կառուցվածքային տարրերի ոճական հնարավորությունները: Հնչյունային իրողություններ: Հնչյունական կրկնությունները որպես ոճական միջոց: Արտասանություն և հնչերանգ: Հնչերանգի ոճական հնարավորությունները:	1	1	6
4.	Բառապաշար, բառ և ոճ: Բառերի ոճական և հուզաարտահայտչական երանգավորումները: Բառագործածություն և բառընտրություն:	1	2	8
5.	Բառապաշարի ոճաբանական դասակարգումը:Բառապաշարի դասակարգումն ըստ ոճական երանգավորումների և ըստ լեզվի տարբեր ոճերում գործածվելու յուրահատկությունների:	0	1	10
6.	Դարձվածաբանություն: Դարձվածքների ոճական երանգավորումները և նրանց	0	1	10

[6] Նման է օրացուցային պլանին

	ոճաստեղծական հնարավորությունները: Դարձվածաբանական հոմանիշներ:			
7.	Քերականական միջոցների ոճական հնարավորությունները: Ձևաբանական միջոցներ: Ձևաբանական կարգերի ոճական հնարավորությունները:	0	1	10
8.	Շարահյուսական կարգերի ոճական հնարավորությունները: Շարահյուսական հոմանիշներ:	0	1	10
9.	Փոխակերպություններ և ճարտասանական ձևեր: Համեմատություն, փոխաբերություն, նրանց ոճական դերը գեղարվեստական խոսքի ձևավորման մեջ:	0	1	10
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		4	10	76

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Լ.Եզեկյան, Ոճագիտություն	2003
2.	Ա.Մարության, Հայոց լեզվի ոճաբանություն	2000
3.	Էլոյան, Նորաբանությունների բառարան	2002
4.	Ջահուկյան, Խլղաթյան, Ոճաբանություն	1976
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Վ.Մելքոնյան, Ակնարկներ հայերենի ոճաբանության	1975
2.	Ա.Մարության, Հայոց լեզվի ոճ. ձեռնարկ	1982
3.	Յ.Դավթյան, Խոսքի արվեստ	2000
4.	Վ.Առաքելյան, Նարեկացու լեզուն և ոճը	1981
5.	ՎՊՀ, Մաթևոսյանական ընթերցումներ	2014

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[7]
1.	Ոճաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտաճյուղ, նրա առարկան, խնդիրները, բնորոշումը: տեղը և դերը բնասիրության մեջ, կապը լեզվաբանության մյուս բաժինների և բանասիրական մյուս գիտաճյուղերի հետ:	Ոճագիտության պատմական զարգացման հիմնախնդիրները	1	ՊԳ 1, 2, 4
2.	Ոճագիտական հիմնական հասկացությունները: Ոճի հասկացությունը, բառի ծագումն ու իմաստները, ոճաբանության համակարգը: Ոճերի դասակարգումն ու բնութագրումը, լեզվի ներքին շերտավորումն ըստ հաղորդակցման նպատակների և գործառական ոլորտների: Հասկացություն գործառական ոճերի մասին:	Ոճ, ոճույթ, ոճերի դասակարգում, պատկերավորման և արտահայտչական միջոցներ, ոճական երանգավորում	1	ՊԳ 1, 2, 4
3.	Լեզվի կառուցվածքային տարրերի ոճական հնարավորությունները: Հնչյունային իրողություններ: Հնչյունական կրկնությունները որպես ոճական միջոց: Արտասանություն և հնչերանգ: Հնչերանգի ոճական հնարավորությունները:	Ոճերի դասակարգման պատմական զարգացում	1	ՊԳ 1, 2, 4
4.	Բառապաշար, բառ և ոճ: Բառերի ոճական և հուզաարտահայտչական երանգավորումները: Բառագործածություն և բառընտրություն:	Գրական ոճեր	1	ՊԳ 1, 2, 4

[7] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[8]
1.	Ոճաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտաճյուղ, նրա առարկան, խնդիրները, բնորոշումը: տեղը և դերը բնասիրության մեջ, կապը լեզվաբանության մյուս բաժինների և բանասիրական մյուս գիտաճյուղերի հետ:	Ոճագիտության պատմական զարգացման հիմնախնդիրները	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
2.	Ոճագիտական հիմնական հասկացությունները: Ոճի հասկացությունը, բառի ծագումն ու իմաստները, ոճաբանության համակարգը:	Ոճ, ոճույթ, ոճերի դասակարգում, պատկերավորման և արտահայտչական միջոցներ, ոճական երանգավորում	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
3.	Ոճերի դասակարգումն ու բնութագրումը, լեզվի ներքին շերտավորումն ըստ հաղորդակցման նպատակների և գործառական ոլորտների: Հասկացություն գործառական ոճերի մասին:	Ոճերի դասակարգման պատմական զարգացում	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
4.	Լեզվի կառուցվածքային տարրերի ոճական հնարավորությունները: Հնչյունային իրողություններ: Հնչյունական կրկնությունները որպես ոճական միջոց: Արտասանություն և հնչերանգ: Հնչերանգի	Հնչյունային, բառապաշարային, ձևաբանական, շարահյուսական ոճաբանություն	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4

[8] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	ոճական հնարավորությունները:				
5.	Բառապաշար, բառ և ոճ: Բառերի ոճական և հուզաարտահայտչական երանգավորումները: Բառագործածություն և բառընտրություն:	Ոճական երանգավորում	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
6.	Բառապաշարի ոճաբանական դասակարգումը: Բառապաշարի դասակարգումն ըստ ոճական երանգավորումների և ըստ լեզվի տարբեր ոճերում գործածվելու յուրահատկությունների:	Հոմանիշ, հականիշ, համանուն, հարանուն	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
7.	Դարձվածաբանություն: Դարձվածքների ոճական երանգավորումները և նրանց ոճաստեղծական հնարավորությունները: Դարձվածաբանական հոմանիշներ:	Ժողբանահյուսության լեզվական կենդանի հարստության առկայությունը դարձվածաբանական բառարաններում	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
8.	Քերականական միջոցների ոճական հնարավորությունները: Ձևաբանական միջոցներ: Ձևաբանական կարգերի ոճական հնարավորությունները:	Միակազմ նախադասությունների ոճական արժեքը Բայի քերականական կարգերի ոճական արժեքը	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
9.	Շարահյուսական կարգերի ոճական հնարավորությունները: Շարահյուսական հոմանիշներ:	Քերականական հոմանիշություն	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
10.	Փոխակերպություններ և ճարտասանական ձևեր: Համեմատություն, փոխաբերություն, նրանց ոճական դերը գեղարվեստական խոսքի ձևավորման մեջ:	Լեզվի արտահայտչական համակարգի դրսևորման ձևերը	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[9]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Գործառական ոճեր	Պաշտոնական, գիտական, հրապարակախոսական և գեղարվեստական ոճեր	Ռեֆերատ	2-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
2.	Հնչյունի ոճական արժեքը	Հանգ, հնչ. Կրկնություն, բաղաձայնույթ, առձայնույթ, բնաձայնություն	Ռեֆերատ	4-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
3.	Բառապաշարի ձևաիմաստային խմբերը	Հականիշներ, համանուններ, հարանուններ, հոմանիշներ	Ռեֆերատ	6-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4
4.	Լեզվի պատկերավորման միջոցները	Այլաբերություն, մակդիր, փխբ, անձ., սիմվոլ	Ռեֆերատ	7-րդ դաս	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 2, 4

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[11]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	-

[9] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[11] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ստուգում և գնահատում կիսամյակի ավարտին (քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ավարտին ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող ստուգման և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Ոճի հասկացությունը
2. Բառի ծագումն ու իմաստները, ոճաբանության համակարգը
3. Ոճերի դասակարգումն ու բնութագրումը

4. Լեզվի ներքին շերտավորումն ըստ հաղորդակցման նպատակների և գործառական ոլորտների
5. Գրական գրավոր ոճեր, դրանց տարբերակները
6. Խոսքի ոճեր, տարբերակները, լեզվաոճական առանձնահատկությունները
7. Լեզվի կառուցվածքային տարրերի ոճական հնարավորությունները
8. Հնչյունական կրկնությունները որպես ոճական միջոց
9. Արտասանություն և հնչերանգ
10. Հնչերանգի ոճական հնարավորությունները
11. Բառերի ոճական և հուզաարտահայտչական երանգավորումները
12. Բառագործածություն և բառընտրություն
13. Բառապաշարի ոճաբանական դասակարգումը
14. Դարձվածքների ոճական երանգավորումները և նրանց ոճաստեղծական հնարավորությունները
15. Քերականական միջոցների ոճական հնարավորությունները
16. Ձևաբանական կարգերի ոճական հնարավորությունները
17. Շարահյուսական կարգերի ոճական հնարավորությունները
18. Փոխակերպություններ և ճարտասանական ձևեր
19. Համեմատություն, փոխաբերություն, նրանց ոճական դերը գեղարվեստական խոսքի ձևավորման մեջ

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ամփոփիչ ստուգման ժամանակ:
- Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ 1 հարցում՝ 20 միավոր գնահատմամբ:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ **011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն**
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **Մանկավարժության բակալավր**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/Բ-020 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՈՃԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	14	Դասախոսություն	4
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	76		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը, ինչպես նաև ապագա բանասերին, ուսուցչին և՛ տեսական, և՛ գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով զինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *<u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.</u>* • «Ոճագիտություն» առարկայի տեսական հիմնադրույթները • Առարկայի տերմինաբանության հիմնական հասկացությունները՝ նորմա, ոճ, ոճույթ, ոճական երանգավորում, ոճական միջոցներ և այլն: • Զանազանել ոճաբանական հիմնական հասկացությունները և տարբերակել դրանք գրականագիտական կատեգորիաներից: • Ճիշտ ըմբռնել ոճերն ու դրանց տեսակները, յուրացնել ոճերի դասակարգումը: • Քերականորեն և ոճականորեն գրագետ կապակցել բառերը, ստեղծել խոսք և տեքստ: • Տիրապետել ոճագիտական վերլուծության հիմնական սկզբունքներին: *<u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u>* 8. Վերարտադրել ոճագիտության վերաբերյալ տեսությունները, 9. Հասկանալ լեզվի ու ոճի հատկանիշները,			

	10. Կատարել լեզվառճական վերլուծություններ: 11. Գրագետ գրել և խոսել: 12. Ճանաչել խոսքի ոճերը: 13. Ձևակերպել գործնական գրություններ: 14. Կատարել լեզվառճական քննություններ: *<u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u>* 1.ոճագիտական վերլուծության հիմնական սկզբունքներին, 2.ոճաբանական հիմնական հասկացություններին և տարբերակել դրանք գրականագիտական կատեգորիաներից, 3. լեզվի պատկերավորման և արտահայտչականության համակարգին:
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1.* Ոճաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտաճյուղ, նրա առարկան, խնդիրները, բնորոշումը: Տեղը և դերը բնասիրության մեջ, կապը լեզվաբանության մյուս բաժինների և բանասիրական մյուս գիտաճյուղերի հետ: *Թեմա 2.* Ոճագիտական հիմնական հասկացությունները: Ոճի հասկացությունը, բառի ծագումն ու իմաստները, ոճաբանության համակարգը: *Թեմա 3.* Ոճերի դասակարգումն ու բնութագրումը, լեզվի ներքին շերտավորումն ըստ հաղորդակցման նպատակների և գործառական ոլորտների: Հասկացություն գործառական ոճերի մասին: *Թեմա 4.* Գրական գրավոր ոճեր, դրանց տարբերակները: *Թեմա 5.* Խոսքի ոճեր, տարբերակները, լեզվառճական առանձնահատկությունները: *Թեմա 6.* Լեզվի կառուցվածքային տարրերի ոճական հնարավորությունները: Հնչյունային իրողություններ: Հնչյունական կրկնությունները որպես ոճական միջոց: Արտասանություն և հնչերանգ: Հնչերանգի ոճական հնարավորությունները: *Թեմա 7.* Բառապաշար, բառ և ոճ: Բառերի ոճական և հուզաարտահայտչական երանգավորումները: Բառագործածություն և բառընտրություն: *Թեմա 8.* Բառապաշարի ոճաբանական դասակարգումը:Բառապաշարի դասակարգումն ըստ ոճական երանգավորումների և ըստ լեզվի տարբեր ոճերում գործածվելու յուրահատկությունների: *Թեմա 9.* Դարձվածաբանություն: Դարձվածքների ոճական

	երանգավորումները և նրանց ոճաստեղծական հնարավորությունները: Դարձվածաբանական հոմանիշներ: *Թեմա 10.* Քերականական միջոցների ոճական հնարավորությունները: Ձևաբանական միջոցներ: Ձևաբանական կարգերի ոճական հնարավորությունները: *Թեմա 11.* Շարահյուսական կարգերի ոճական հնարավորությունները: Շարահյուսական հոմանիշներ: *Թեմա 12.* Փոխակերպություններ և ճարտասանական ձևեր: Համեմատություն, փոխաբերություն, նրանց ոճական դերը գեղարվեստական խոսքի ձևավորման մեջ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	▪ Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ: ▪ Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ մեկ հարցում՝ 20 միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	*Պարտադիր՝* Լ.Եզեկյան, Ոճագիտություն Ա.Մարության, Հայոց լեզվի ոճաբանություն Էլոյան, Նորաբանությունների բառարան Ջահուկյան, Խլդաթյան, Ոճաբանություն *Լրացուցիչ՝* Վ.Մելքոնյան, Ակնարկներ հայերենի ոճաբանության Ա.Մարության, Հայոց լեզվի ոճ. ձեռնարկ Յ.Դավթյան, Խոսքի արվեստ Վ.Առաքելյան, Նարեկացու լեզուն և ոճը ՎՊՀ, Մաթևոսյանական ընթերցումներ